

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 30.10.2014 г.
COM(2014) 679 final

ANNEX 1

ПРИЛОЖЕНИЕ

към

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

**за определяне на позицията на Съюза относно решение на Съвместния комитет,
създаден със Споразумението между Европейския съюз и Украйна за улесняване
на издаването на визи, във връзка с приемането на Общи насоки за изпълнение на
Споразумението**

ПРИЛОЖЕНИЕ

към

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

**за определяне на позицията на Съюза относно решение на Съвместния комитет,
създаден със Споразумението между Европейския съюз и Украйна за улесняване
на издаването на визи, във връзка с приемането на Общи насоки за изпълнение на
Споразумението**

ПРОЕКТ

РЕШЕНИЕ № .../2014 НА СЪВМЕСТНИЯ КОМИТЕТ

**СЪЗДАДЕН СЪС
СПОРАЗУМЕНИЕТО МЕЖДУ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И
УКРАИНА ЗА УЛЕСНЯВАНЕ НА ИЗДАВАНЕТО НА ВИЗИ**

от 2014 година

**във връзка с приемането на общи насоки за изпълнение на Споразумението
(.../.../...)**

КОМИТЕТЪТ,

като взе предвид Споразумението между Европейския съюз и Украйна за улесняване на издаването на визи (наричано по-долу „Споразумението“), и по-специално член 12 от него,

като има предвид, че посоченото споразумение влезе в сила на 1 януари 2008 г.,

РЕШИ СЛЕДНОТО:

Член 1

Общите насоки във връзка с изпълнението на Споразумението между Европейския съюз и Украйна за улесняване на издаването на визи са посочени в приложението към настоящото решение.

Член 2

Решение № 1/2009 на Съвместния комитет се отменя.

ПРИЛОЖЕНИЕ

ОБЩИ НАСОКИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СПОРАЗУМЕНИЕТО МЕЖДУ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ И УКРАИНА ЗА УЛЕСНЯВАНЕ НА ИЗДАВАНЕТО НА ВИЗИ

Целта на Споразумението между Европейския съюз и Украйна за улесняване на издаването на визи, което влезе в сила на 1 януари 2008 г., изменено със споразумение между Европейския съюз и Украйна от 23.7.2012 г., влязло в сила на 1.7.2013 г. (наричано по-нататък „Споразумението“), е да улесни на базата на принципа за реципрочност процедурите за издаване на визи за планиран престой за срок от не повече от 90 дни в рамките на период от 180 дни за гражданите на Украйна.

Със Споразумението се установяват, на базата на реципрочност правно обвързващи права и задължения, с които се цели опростяване на процедурите за издаване на визи за украински граждани.

С настоящите насоки, приети от Съвместния комитет, създаден със Споразумението, се цели да се гарантира правилното и хармонизираното прилагане на разпоредбите на Споразумението от страна на дипломатическите мисии и консулските служби на държавите членки. Тези насоки не са част от Споразумението и поради това не са правно обвързващи. Силно препоръчително е обаче дипломатическите и консулските служители да ги съблюдават последователно при прилагането на разпоредбите на Споразумението.

Насоките са замислени като един непрекъснато развиващ се документ, който да бъде актуализиран в зависимост от придобития опит от изпълнението на Споразумението, като отговорността за това ще се носи от Съвместния комитет, създаден с член 12 от Споразумението. Насоките, приети от Съвместния комитет на 25 ноември 2009 г., са адаптирани в съответствие със Споразумението между Европейския съюз и Украйна за изменение на Споразумението между Европейската общност и Украйна за улесняване на издаването на визи, както и с нови законодателни актове на ЕС, като например Визовия кодекс.

I. ОБЩИ ВЪПРОСИ.

1.1. Цел и приложно поле

В член 1 от Споразумението се посочва, че: „Целта на настоящото споразумение е да облекчи издаването на визи на гражданите на Украйна за планиран престой за срок не по-дълъг от 90 дни в рамките на период от 180 дни.“

Споразумението се прилага за всички украински граждани, които кандидатстват за виза за краткосрочно пребиваване, независимо от държавата, в която пребивават.

Член 1, параграф 2 от Споразумението гласи: „Украйна може да въведе наново изискване за виза само за граждани или определени категории граждани на всички държави членки, а не за граждани или определени категории граждани на отделни

държави членки. Ако Украйна въведе отново изискването за визи за гражданите на ЕС или за определени категории граждани на ЕС, облекченията, предоставени на украинските граждани съгласно това споразумение, ще се прилагат автоматично на базата на реципрочност за засегнатите граждани на ЕС.“

Съгласно решенията, взети от украинското правителство, и считано съответно от 1 май 2005 г. или от 1 януари 2008 г., гражданите на ЕС са освободени от изискването за притежаване на виза, когато пътуват до Украйна за срок от не повече от 90 дни или преминават транзитно през територията на Украйна. Тази разпоредба не засяга правото на украинското правителство да измени тези решения.

1.2. Обхват на Споразумението.

В член 2 от Споразумението се посочва, че:

„1. Визовите облекчения, предвидени в настоящото споразумение, се прилагат към гражданите на Украйна само дотолкова, доколкото те не са освободени от изискването за виза със законите и регламентите на Европейския съюз или държавите членки, настоящото споразумение или други международни споразумения.

2. Националното законодателство на Украйна или на държавите членки, или законодателството на Европейския съюз се прилага по отношение на проблеми, които не са обхванати от разпоредбите на настоящото споразумение, като отказ за издаване на виза, признаване на документи за пътуване, доказателство за достатъчни средства за издръжка, отказ за влизане в страната и мерки за експулсиране.“

Без да се засяга прилагането на член 10 (в който се предвижда освобождаване от изискването за виза за притежателите на украински дипломатически паспорти и служебни паспорти с биометрични данни), Споразумението не засяга съществуващите разпоредби относно задълженията за издаване на визи и за визови облекчения. Така например с член 4 от Регламент № 539/2001 на Съвета на държавите членки се дава възможност да освобождават от изискването за виза членовете на граждански въздушни и морски екипажи, наред с други категории лица.

Шенгенските разпоредби, и съответно националното законодателство, продължават да се прилагат по отношение на въпросите, които не са обхванати от Споразумението, като отказ за издаване на виза, признаване на документи за пътуване, доказателство за достатъчни средства за издръжка, отказ за влизане в страната и мерки за експулсиране. Това се отнася и до шенгенските разпоредби, с които се определя шенгенската държава членка, отговаряща за обработването на заявлението за издаване на виза. Следователно украинските граждани следва да продължат да кандидатстват за издаване на виза в консулството на държавата членка, която е основна крайна цел на пътуването им; ако няма основна крайна цел, гражданинът следва да кандидатства в консулството на държавата членка на първо влизане в Шенгенското пространство.

Дори ако предвидените в Споразумението условия са изпълнени, например документите за доказване на целта на пътуването за категориите, предвидени в член 4, са представени от кандидата за виза, издаването на виза пак може да бъде отказано, ако условията по член 5 от Кодекса на шенгенските граници не са изпълнени, т.е. лицето не разполага с валиден документ за пътуване, подаден е сигнал в ШИС, лицето се счита за заплаха за обществения ред, вътрешната сигурност и др.

Продължават да се прилагат други възможности за гъвкав подход при издаването на визи, разрешени във Визовия кодекс. Например, визи за многократно влизане с дълъг период на валидност до пет години могат да бъдат издавани за категории лица, различни от тези, посочени в член 5, ако са спазени условията, предвидени във Визовия кодекс (вж. член 24, параграф 2 от Визовия кодекс). По същия начин разпоредбите, съдържащи се във Визовия кодекс, позволяващи освобождаване от плащане или намаляване на визовата такса, ще продължат да се прилагат (вж. точка II. 2.1.1.).

1.3. Видове визи, които попадат в обхвата на Споразумението.

В член 3, буква г) от Споразумението се съдържа определение на понятието „виза“ като „разрешение, издадено от държава членка, или взетото решение от такава държава, което е необходимо с оглед на:

- влизане за планиран престой в държава членка или в няколко държави членки за срок не по-дълъг от 90 дни общо,
- влизане с цел транзит през територията на тази държава членка или на няколко държави членки".

Следните видове визи са обхванати от Споразумението:

— „С“ визи (визи за краткосрочно пребиваване).

Облекченията, предвидени в Споразумението, се отнасят както за единни визи, валидни за цялата територия на държавите членки, така и за визи с ограничена териториална валидност (ОТВ).

1.4. Изчисляване на продължителността на престоя, разрешен с виза, и по-специално въпросът за това как да се определя шестмесечния период

С неотдавнашното изменение на Кодекса на шенгенските граници беше дадено ново определение на понятието за краткосрочен престой. Настоящото определение е следното: „90 дни в рамките на всеки 180-дневен период, при което се отчита 180-дневният период, предшестващ всеки ден от престоя“.

Денят на влизане се отчита като първи ден от престоя на територията на държавите членки, а денят на излизане се отчита като последен ден от престоя на територията на държавите членки. Понятието „всеки“ предполага прилагането на „нефиксиран“ референтен период от 180 дни, като се взема предвид всеки ден от престоя до последния период от 180 дни, за да се провери дали изискването за 90 дни/180 дни все още е спазено. Това означава, че липсата на непрекъснат период от 90 дни позволява нов престой до 90 дни.

Определението влезе в сила на 18 октомври 2013 г. Калкулаторът е наличен на следния електронен адрес: http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/borders-and-visas/border-crossing/index_en.htm

Пример за изчисляване на престоя въз основа на новото определение:

Лице, притежаващо многократна виза, валидна за 1 година (18.4.2014 г. – 18.4.2015 г.), влиза за първи път в страната на 19.4.2014 г. и остава 3 дни. След това влиза отново на 18.6.2014 г. и остава 86 дни. Каква е ситуацията към конкретни дати? Кога ще се разреши на това лице да влезе отново?

На 11.9.2014 г.: През последните 180 дни (16.3.2014 г. – 11.9.2014 г.) лицето е пребивавало 3 дни (19 – 21.4.2014 г.) плюс 86 дни (18.6.2014 г. – 11.9.2014 г.) = 89 дни = не надхвърля разрешените си срок на престой. Лицето може да остане още 1 ден.

От 16.10.2014 г. нататък: Лицето може да влезе за престой от 3 допълнителни дни (на 16.10.2014 г. престоят на 19.4.2014 г. не се взема предвид (извън 180-дневния период); на 17.10.2014 г. престоят на 20.4.2014 г. не се взема предвид (извън периода от 180 дни; и т.н.).

От 15.12.2014 г. нататък: Лицето може да влезе за престой от 86 допълнителни дни (на 15.12.2014 г. престоят на 18.6.2014 г. не се взема предвид (извън периода от 180 дни); на 16.12.2014 г. престоят на 19.6.2014 г. не се взема предвид и т.н.).

1.5. Положение по отношение на държавите членки, които все още не прилагат изцяло достиженията на правото от Шенген, държавите членки, които не участват в общата визова политика на ЕС, и асоциираните държави.

Държавите членки, които се присъединиха към ЕС през 2004 г. (Кипър, Естония, Унгария, Латвия, Литва, Малта, Полша, Словакия, Словения и Чешката република), 2007 г. (България и Румъния) и 2013 г. (Хърватия) са обвързани от Споразумението считано от влизането му в сила.

Само Кипър, Румъния, България и Хърватия все още не прилагат изцяло достиженията на правото от Шенген. Те ще продължат да издават национални визи с валидност, ограничена до тяхната собствена територия. След като тези държави членки започнат да прилагат изцяло достиженията на правото от Шенген, те ще продължат да прилагат Споразумението.

Националното законодателство продължава да се прилага по отношение на всички въпроси, които не са обхванати от Споразумението, до датата на пълното прилагане на достиженията на правото от Шенген от тези държави членки. Считано от тази дата шенгенските правила/националното право ще се прилагат за въпроси, които не са уредени от Споразумението.

България, Хърватия, Кипър и Румъния имат право да признават разрешенията за пребиваване, визите от тип D и визите за краткосрочно пребиваване, издадени от държавите от Шенген и асоциираните държави за краткосрочен престой на тяхна територия.

Съгласно член 21 от Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген, всички държави от Шенген трябва взаимно да признават визите за дългосрочно пребиваване и разрешенията за пребиваване, издавани от другите държави, като валидни за кратки престои на територията им. Шенгенските държави членки приемат разрешенията за пребиваване, визите от тип D и краткосрочните визи, издавани от асоциираните държави за влизане и краткосрочен престой, като същото се прилага по аналогия за асоциираните държави.

Споразумението не се прилага за Обединеното кралство, Ирландия и Дания, но включва съвместни декларации относно ползата тези държави членки да сключат двустранни споразумения за облекчаване на визовия режим с Украйна.

На 1 март 2009 г. влезе в сила двустранно споразумение за облекчаване на визовия режим между Дания и Украйна. Не са провеждани никакви преговори за облекчаване на визовия режим между Украйна и съответно Обединеното кралство и Ирландия.

Въпреки че Норвегия, Швейцария, Лихтенщайн и Исландия са асоциирани към Шенген, Споразумението не се прилага за тях, но включва съвместни декларации относно ползата тези държави от Шенген да сключат двустранни споразумения за облекчаване на визовия режим с Украйна.

Норвегия подписа двустранно споразумение за облекчаване на визовия режим на 13 февруари 2008 г. То влезе в сила на 1 септември 2011 г.

Швейцария финализира преговорите за двустранно споразумение за облекчаване на визовия режим през ноември 2011 г. Исландия посочи, че преговорите с Украйна са започнали.

1.6. Споразумение с Европейския съюз/двустранни споразумения.

В член 13, параграф 1 от Споразумението се посочва, че:

„1. Считано от влизането му в сила, настоящото споразумение се ползва с предимство пред разпоредбите на двустранните или многостранните споразумения или спогодби, сключени между отделните държави-членки и Украйна, доколкото разпоредбите на посочените споразумения или спогодби обхващат въпроси, които са предмет на настоящото споразумение.“

Считано от датата на влизане в сила на Споразумението разпоредбите в двустранните споразумения, които са в сила между държавите членки и Украйна относно въпроси, които са предмет на Споразумението за улесняване на издаването на визи, престанаха да се прилагат. В съответствие с правото на Европейския съюз държавите членки трябва да предприемат необходимите мерки, за да премахнат несъвместимостта между техните двустранни споразумения и Споразумението с Европейския съюз.

В член 13, параграф 2 от Споразумението обаче се предвижда, че:

„2. Разпоредбите на двустранни или многостранни споразумения или спогодби, сключени между отделните държави членки и Украйна преди влизането в сила на настоящото Споразумение, предвиждащи освобождаване на притежателите на небиометрични служебни паспорти от изискването за виза, продължават да се прилагат, без да се засяга правото на съответните държави членки или Украйна да денонсират или спрат прилагането на тези двустранни споразумения или спогодби.“

Следните държави членки имат двустранни споразумения с Украйна относно освобождаването от изискването за виза за притежателите на служебни паспорти: България, Хърватия, Кипър, Латвия, Литва, Унгария, Полша, Румъния и Словакия.

Съгласно член 13, параграф 1 доколкото тези споразумения се отнасят и за притежателите на биометрични служебни паспорти, член 10, параграф 2 от измененото Споразумение има предимство пред тези споразумения. Съгласно член 13, параграф 2 тези споразумения — сключени преди влизането в сила на Споразумението за изменение — продължават да се прилагат, доколкото се отнасят и за притежателите на небиометрични служебни паспорти, без да се засяга правото на съответните държави членки или на Украйна да денонсират или спрат прилагането на тези двустранни споразумения или договорености. Освобождаването от изискването за виза за притежателите на небиометрични служебни паспорти, издадени от дадена държава членка, се прилага само за пътувания на територията на тази държава членка, но не и за пътуване до други държави членки от Шенген.

Ако държава членка е сключила двустранно споразумение или договореност с Украйна по въпроси, които не са обхванати от Споразумението с Европейския съюз, това освобождаване ще продължава да се прилага след влизането в сила на Споразумението с Европейския съюз за облекчаване на визовия режим.

1.7. Декларация на Европейската общност за достъп на кандидатите за визи и за хармонизиране на информацията относно процедурите за издаване на визи за краткосрочно пребиваване и на документите, които трябва да бъдат представени при кандидатстване за визи за краткосрочно пребиваване.

В съответствие с тази декларация на Европейската общност, приложена към първоначалното споразумение, беше изготвена обща основна информация относно достъпа на кандидатите за визи до дипломатическите мисии и консулските служби на държавите членки, относно процедурите и условията за издаване на визи и относно валидността на издадените визи, за да се гарантира, че на кандидатите се предоставя съгласувана и еднотипна информация. Тази информация е на разположение на уебсайта на делегацията на ЕС в Украйна: http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/index_en.htm

От дипломатическите мисии и консулските служби се очаква да разпространят широко тази информация (на информационните табла, във вид на брошури, чрез уебсайтове и др.) и да разпространяват точна информация относно условията за издаване на визи, представителството на държавите членки в Украйна и хармонизирания списък на ЕС за изискваните подкрепящи документи.

II. НАСОКИ ПО КОНКРЕТНИ РАЗПОРЕДБИ

2.1. Правила, които се прилагат за всички кандидати за виза

Важно: Припомня се, че посочените по-долу облекчения по отношение на визовата такса за обработване, продължителността на процедурите за обработване на заявленията за визи, заминаване в случай на изгубени или откраднати документи и удължаване на визата при изключителни обстоятелства се прилагат за всички украински кандидати за виза и притежатели на визи.

2.1.1. Такса за обработване на заявленията за визи.

Член 6, параграф 1 от Споразумението гласи:

„Таксата за обработване на заявленията за визи на украински граждани е в размер на 35 EUR. Посочената сума може да бъде преразгледана в съответствие с процедурата, предвидена в член 14, параграф 4.“

Съгласно член 6, параграф 1 таксата за обработване на заявлението за виза е в размер на 35 EUR. Тази такса се прилага за всички украински кандидати за виза (включително туристи) и се отнася за визите за краткосрочно пребиваване, независимо от броя на влизанията в страната. Тя се прилага и за заявленията за виза, подадени на външните граници.

Член 6, параграф 2 от Споразумението гласи:

„Ако Украйна въведе отново изискването за визи за гражданите на ЕС, визовата такса, която ще наложи Украйна, не следва да е по-висока от 35 EUR или от сумата, за която е постигнато съгласие, ако таксата бъде преразгледана в съответствие с процедурата, предвидена в член 14, параграф 4.“

Член 6, параграф 3 от Споразумението гласи:

„Държавите членки налагат такса от 70 EUR за обработване на визите, в случаите когато, предвид разстоянието между мястото на пребиваване на кандидата за виза и мястото, на което е подадено заявлението, кандидатът е поискал решението по заявлението да бъде взето в рамките на 3 дни от подаването и консулството се е съгласило да вземе решение в рамките на 3 дни.“

Такса от 70 EUR се събира за обработване на заявленията за визи в случаите, когато заявлението за виза и подкрепящите документи са били подадени от кандидат за виза, чието място на пребиваване е известно, че се намира в област, в която държавата членка, до която кандидатът за виза желае да пътува, няма консулско представителство (ако в тази област няма консулство, нито визов център, нито консулства на държавите членки, сключили споразумения за представителство с държавата членка, до която кандидатът за виза желае да пътува), и когато дипломатическата мисия или консулската служба се е съгласила да вземе решение по заявлението за виза в рамките на три дни. Доказателства по отношение на мястото на пребиваване на кандидата за виза се предоставят в заявлението за издаване на виза.

По принцип член 6, параграф 3 има за цел да улесни кандидатстването за виза за кандидатите, които живеят на голямо разстояние от консулството. Ако на кандидата се налага да пътува дълго, за да може да кандидатства за виза, целта е визата да бъде издадена бързо, за да може кандидатът да я получи без да се налага да предприема същото дълго пътуване втори път.

Поради горепосочените причини в случаите когато „стандартното“ време за обработване на заявление за издаване на виза от страна на дадена дипломатическа мисия или консулска служба отнема 3 дни или по-малко, се начислява стандартната визова такса от 35 EUR.

За дипломатическите мисии и консулските служби, които имат система за насрочване на срещи, времето за получаване на среща не се отчита като част от времето за обработване (вж. също точка 2.1.2).

Член 6, параграф 4 от Споразумението гласи:

„4. Без да се засягат разпоредбите на параграф 5, следните категории лица са освободени от такси за обработване на заявлението за виза:

а) близки роднини – съпрузи, деца (включително осиновени), родители (включително настойници), баби, дядовци и внуци – посещаващи граждани на Украйна, които пребивават законно на територията на държавите-членки, или граждани на Европейския съюз, пребиваващи на територията на държава членка, на която те са граждани;“

Този параграф урежда положението на украински близки роднини, пътуващи до държавите членки с цел посещение на украински граждани, законно пребиваващи в

държавите членки, или на граждани на Европейския съюз, пребиваващи на територията на държавата членка, на която са граждани. Визите за украинските кандидати за виза, които са членове на семейството на гражданин на Съюза по смисъла на член 5, параграф 2 от Директива 2004/38/ЕО от 29 април 2004 г., се издават безплатно в най-кратък срок и по ускорена процедура.

„б) членове на официални делегации, които участват в срещи, консултации, преговори или програми за обмен, както и в мероприятия, провеждани на територията на една от държавите-членки от неправителствени организации по официална покана, адресирана до Украйна;

в) членове на национални и регионални правителства и парламенти, конституционни и върховни съдилища, в случай че не са освободени от изискването за виза с настоящото споразумение;

г) ученици, студенти, лица, включени в програми за следдипломно обучение, и придружаващите ги преподаватели, които предприемат пътувания с цел обучение или общообразователна подготовка;

д) лица с увреждания и лицето, което ги придружава, ако е необходимо;“ (N.B. за да се възползват от отмяната на визовата такса следва да се предостави доказателство, че и двамата кандидата за виза попадат в тази категория.)

„е) лица, които са представили документи, доказващи необходимостта от пътуването им по хуманитарни причини, включително с цел получаване на спешна медицинска помощ, и човекът, придружаващ такова лице, или с цел присъствие на погребение на близък роднина, или за посещение на близък роднина, който е сериозно болен;

ж) участници в международни спортни мероприятия и придружаващите ги лица;“ (N.B. придружаващите лица попадат в тази категория само ако действат служебно; поддръжниците на спортни отбори не могат да се разглеждат като придружаващи лица.)

„з) лица, участващи в научни, културни и артистични дейности, включително университетски и други програми за обмен;

и) участници в официални програми за обмен, организирани от побратимени градове и други общински организации;

й) журналисти и техническият екип, който ги придружава служебно; (N.B. включени са журналистите, попадащи в обхвата на член 4, параграф 1, буква д);

к) пенсионери;“ (N.B. за да се възползват от освобождаването от визова такса кандидатите трябва да представят доказателства за статута си на пенсионери.)

„л) шофьори, извършващи международен превоз на товари и услуги за превоз на пътници до териториите на държавите членки с превозни средства, регистрирани в Украйна;

м) членове на влаков и локомотивен персонал и на персонал на хладилни вагони на международни влакове, пътуващи до териториите на държавите членки;

н) деца на възраст под 18 години и деца на издръжка под 21 години;“ (N.B. за да се възползват от освобождаването от таксата за тази категория, кандидатите за виза трябва

да представят доказателства за възрастта си, а –ако са на възраст под 21 години — и доказателства за това, че са на издръжка.);

„о) представители на религиозни общности;

п) упражняващи свободни професии, участващи в международни изложения, конференции, симпозиуми, семинари и други подобни събития, провеждани на територията на държавите членки;

р) участници на възраст до 25 години в семинари, конференции, спортни, културни или образователни събития, организирани от организации с нестопанска цел;

с) представители на организации на гражданското общество, предприемащи пътувания във връзка с образователни курсове, семинари, конференции, включително в рамките на програми за обмен;

т) участници в официални програми на ЕС за трансгранично сътрудничество, като например по Европейския инструмент за съседство и партньорство (ЕИСП).

Първата алинея се прилага и когато целта на пътуването е транзит.“

Последното се прилага само ако целта на пътуването до трета държава е равностойна на една от целите, посочени в член 6, параграф 4, букви а)–т), например, ако транзитното преминаване е необходимо с цел участие в семинар, посещение при членове на семейството, участие в програма за обмен на организации на гражданското общество и т.н. в трета държава.

Горепосочените категории лица са напълно освободени от заплащането на такса. Освен това съгласно член 16, параграф 6 от Визовия кодекс „[в] индивидуални случаи, когато това служи за насърчаване на културни или спортни интереси, както и интереси в областта на външната политика, политиката на развитие и други области от жизненоважен обществен интерес или по причини от хуманитарен характер размерът на визовата такса може да бъде намален или лицето да бъде освободено от заплащането ѝ.“

Това правило обаче не може да се приложи за освобождаване от заплащането на визовата такса от 70 EUR за обработка на документите за виза в индивидуалните случаи, когато заявлението за виза и придружаващите документи са били подадени от кандидат за виза, за който е известно, че мястото му на пребиваване се намира далеч от дипломатическата мисия или консулската служба на държавата членка, и който попада в една от категориите, посочени в член 6, параграф 4 от Споразумението, за които не се прилага визова такса.

Следва също така да се припомни, че от категориите лица, освободени от визова такса, може обаче да се изисква заплащане на такса за услугата, в случай че дадена държава членка си сътрудничи с външен доставчик на услуги.

Член 6, параграф 5 от Споразумението гласи:

„5. Ако дадена държава членка си сътрудничи с външен доставчик на услуги с оглед издаване на виза, външният доставчик на услуги може да налага такса за услугата. Тази такса е пропорционална на разходите, направени от външния доставчик на услуги при изпълнение на неговите задачи, и не надхвърля 30 EUR. Държавите членки запазват възможността всички кандидати да подават заявленията си директно в техните

консулства. Ако от кандидатите се изисква да уговорят среща за подаване на заявление, срещата по правило се провежда в рамките на две седмици от датата, на която е поискана.“

Запазването на възможността за всички категории кандидати за виза да подават заявленията си директно в консулството вместо с посредничеството на външен изпълнител предполага, че кандидатите действително трябва да могат да избират между тези две възможности. Въпреки че не е задължително директният достъп да е организиран при същите условия като тези за достъп до изпълнителя или подобни на тях, той не трябва да се извършва при условия, които на практика го правят невъзможен. Независимо от това, че е приемливо при директен достъп времето на чакане за насрочване на среща да е различно, това време не трябва да е толкова дълго, че на практика да прави директният достъп невъзможен.

2.1.2. Продължителност на процедурите за обработване на заявленията за визи

Член 7 от Споразумението гласи:

„1. Дипломатическите представителства и консулските служби на държавите членки вземат решение относно искането за издаване на виза в рамките на 10 календарни дни от датата на получаване на заявлението и документите, необходими за издаване на виза.

„2. Срокът за вземане на решение относно заявлението за виза може да бъде продължен до 30 календарни дни в отделни случаи, по-специално когато е необходимо по-внимателно проучване на заявлението.

„3. Срокът за вземане на решение относно заявлението за виза може да бъде съкратен до 2 работни дни или по-малко в спешни случаи.“

Решение по заявлението за издаване на виза се взема по принцип в рамките на 10 календарни дни от датата на получаване на пълното заявление за виза и придружаващите документи.

Този срок може да бъде удължен до 30 дни, когато е необходимо по-внимателно проучване, например за консултации с централните органи.

Всички тези срокове започват да текат само когато досието за кандидатстване е пълно, т.е. считано от датата на получаване на заявлението за виза и съпътстващите го документи.

За дипломатическите мисии и консулските служби, които имат система за насрочване на срещи, периодът от време за получаване на среща не се отчита като част от времето за обработване. При определяне на среща трябва да се взема предвид евентуалната спешност, заявена от кандидата за виза, с оглед прилагането на член 7, параграф 3. Като правило срещата следва да се проведе в срок до две седмици от датата, на която е поискана среща (вж. член 6, параграф 5). По-дълъг срок следва да се допуска само по изключение, включително в периоди на високо натоварване. Съвместният комитет ще извършва внимателно наблюдение по този въпрос. Държавите членки ще положат усилия, за да се гарантира, че срещите, организирани по искане на членовете на официални делегации на Украйна за подаване на заявления за визи в дипломатическите мисии и консулските служби, се провеждат възможно най-бързо — за предпочитане в

срок от два работни дни — при спешни случаи, когато поканата е била изпратена със закъснение.

Решението за съкращаване на срока за вземане на решение по заявлението за виза съгласно посоченото в член 7, параграф 3 се взема от длъжностното лице на консулството.

2.1.3. Удължаване на визата в изключителни обстоятелства

В член 9 от Споразумението се посочва, че:

„Визите на гражданите на Украйна, които нямат възможност да напуснат територията на държавите-членки в срока, посочен в техните визи, в резултат на обстоятелства, представляващи непреодолима сила, се продължават безплатно в съответствие с действащото законодателство на приемащата държава за срока, необходим за завръщането на тези граждани в страната им на пребиваване.“

По отношение на възможността за удължаване на срока на валидност на визата в случаи на непреодолима сила — например престой в болница поради непредвидени причини/внезапно заболяване/злополука, — когато притежателят на визата няма възможност да напусне територията на държавата членка до датата, посочена във визата, се прилагат разпоредбите на член 33, параграф 1 от Визовия кодекс, при условие че те са съвместими със Споразумението (например удължената виза продължава да бъде единна виза, която дава право на влизане на територията на всички държави членки от Шенгенското пространство, за които визата е била валидна при издаването). Съгласно Споразумението обаче в случай на непреодолима сила удължаването на визата се извършва безплатно.

2.2. Правила, които се прилагат за някои категории кандидати за виза.

2.2.1. Документи за доказване на целта на пътуването.

За всички категории лица, изброени в член 4, параграф 1, включително шофьори, извършващи услуги по международен превоз на товари и пътници, ще се изискват само посочените документи за доказване на целта на пътуването. За тези категории кандидати не се изискват други документи във връзка с целта на престоя. Както се посочва в член 4, параграф 3, във връзка с целта на пътуването не се изискват други доказателства, покана или заверка.

Ако в даден случай продължава да има съмнение относно действителната цел на пътуването, кандидатът за виза се призова за (допълнително) задълбочено интервю в посолството/консулството, при което може да му бъдат зададени въпроси относно действителната цел на посещението или намерението му да се върне - вж. член 21, параграф 8 от Визовия кодекс. В такива индивидуални случаи кандидатът за виза може да представи допълнителни документи или такива може да бъдат поискани по изключение от длъжностното лице на консулството. Съвместният комитет ще следи отблизо този въпрос.

За категориите лица, които не са посочени в член 4, настоящите правила продължават да се прилагат по отношение на документите, доказващи целта на пътуването. Същото се отнася за документите относно съгласието на родителите за пътуване на деца под 18 години.

Шенгенските разпоредби или националното законодателство се прилагат по отношение на въпросите, които не са обхванати от разпоредбите на Споразумението, като признаването на документите за пътуване, медицинската застраховка за пътуване и гаранциите по отношение на връщането и на наличието на достатъчни средства за издръжка (вж. I. 1.2.).

В съответствие с „декларацията на Европейския съюз относно документите, които се подават при кандидатстване за виза за краткосрочно пребиваване“, приложена към Споразумението, „Европейският съюз ще изготви хармонизиран списък на придружаващите документи в съответствие с член 48, параграф 1, буква а) от Визовия кодекс, за да гарантира, че от украинските кандидати за виза се изисква да представят по принцип едни и същи придружаващи документи“. От консулствата на държавите членки, работещи в рамките на местно шенгенско сътрудничество, се изисква да гарантират, че на украинските кандидати за виза се предоставя съгласувана и еднотипна основна информация, и че от тях се изисква да предоставят по принцип същите придружаващи документи независимо от консулството на държавата членка, в която подават заявление за виза.

По принцип оригиналът на искането или удостоверение, изисквано съгласно член 4, параграф 1, се подава заедно със заявлението за издаване на виза. Консулството обаче може да започне да обработва заявлението за издаване на виза като използва факсимиле или фотокопия на искането или удостоверението. Въпреки това консулството може да поиска оригиналния документ в случай на първо заявление и задължително го изисква в индивидуални случаи, при които са налице съмнения.

Тъй като в долупосочените списъци с органи понякога се съдържа и името на лицето, оправомощено да подписва съответните искания/удостоверения, украинските органи следва да информират местното шенгенско сътрудничество, когато е налице смяна на тези лица.

Член 4 – Подкрепящи документи във връзка с целта на пътуването

„1. За следните категории граждани на Украйна са достатъчни следните документи за обосноваване на целта на пътуване до другата страна:

а) за членовете на официални делегации, които в резултат на официална покана, отправена до Украйна, участват в срещи, консултации, преговори или програми за обмен, както и в мероприятия, провеждани на територията на една от държавите-членки от неправителствени организации:

– писмо, издадено от украински орган, потвърждаващо, че кандидатът е член на делегация, която пътува до другата страна, за да участва в гореспоменатите мероприятия, придружено от копие на официалната покана;“

Името на кандидата трябва да бъде посочено в писмото, издадено от компетентния орган, потвърждаващо, че лицето е част от делегацията, която пътува до територията на другата държава, за да участва в официалната среща. Името на кандидата не трябва задължително да бъде посочено и в официалната покана за участие в заседанието, въпреки че това може да бъде направено, когато официалната покана е адресирана до конкретно лице.

Тази разпоредба се прилага за членовете на официални делегации, независимо от това какъв паспорт притежават (небиометрични служебни или обикновени паспорти).

„б) за бизнесмени и представители на бизнес организации:

– писмено искане от юридическото лице домакин или дружеството, или офиса или клона на такова юридическо лице или дружество, държавните и местните органи на държавите-членки или организационните комитети на търговско-промишлени изложения, конференции и симпозиуми, провеждани на териториите на държавите-членки.“

в) за шофьори, извършващи международен превоз на товари и услуги за превоз на пътници до територията на държавите членки с превозни средства, регистрирани в Украйна:

– писмено искане от националната асоциация на превозвачите на Украйна, осъществяващи международен пътен транспорт, в което се посочват целта, продължителността, местоназначението(ята) и честотата на пътуванията;“

Компетентните органи, които осигуряват международен пътен превоз и са отговорни за посочване на целта, продължителността, местоназначението(ята) и честотата на пътуванията на шофьорите, извършващи международен превоз на товари и услуги за превоз на пътници до териториите на държавите — членки на ЕС, с превозни средства, регистрирани в Украйна, са:

Асоциация на международните автомобилни превозвачи на Украйна (Асоціація міжнародних автомобільних перевізників України (АсМАП України))

Пощенският адрес на АсМАП е:

ул. Щорса, 11

Киев, 03150, Украйна

Длъжностните лица, имащи право да подписват заявленията, са:

Костюченко Леонид – президент на АсМАП на Украйна;

Докил' Леонид – зам.-президент на АсМАП на Украйна;

Кучинский Юрий – зам.-президент на АсМАП на Украйна.

Държавно предприятие „Служба за международни автомобилни превози по шосе“ (ДП „SIRC“)

Пощенският адрес на ДП „SIRC“ е:

проспект Науки, 57

Киев, 03083, Украйна

Телефон +38 (0)44 524 21 01

Факс +38 (0)44 524 00 70

Длъжностните лица, имащи право да подписват заявленията, са:

Ткаченко Анатолий – директор на ДП „SIRC“;

Неронов Олександр – първи зам.-директор на ДП „SIRC“.

Украински съюз за автомобилен транспорт и логистика (Украинский союз автотранспорта и логистики)

Пощенският адрес на Украинския съюз за автомобилен транспорт и логистика е:

ул. Предславинска, 28

Киев, 03150, Украйна

Тел./факс: +38 (0)44 528 71 30 / +38 (0)44 528 71 46 / +38 (0)44 529 44 40

Длъжностното лице, имащо право да подписва заявленията, е:

Липовский Виталий – президент на Съюза

Общоукраинска асоциация на автомобилните превозвачи (АААС) (Всеукраїнська асоціація автомобільних перевізників))

Пощенският адрес на АААС е:

ул. Велика Василківська, 139

Киев, 03150, Украйна

Тел./Факс: +38(0)44-538-75-05, +38(0)44-529-25-21

Длъжностните лица, имащи право да подписват заявленията, са:

Віталій Рева — президент на АААС

Петро Главатський — зам.-президент на АААС

ел. поща: vaar@i.com.ua4. Общоукраинска асоциация на автомобилните превозвачи (АААС) (Всеукраїнська асоціація автомобільних перевізників))

Пощенският адрес на АААС е:

ул. Раисы Окипной, 3

Киев, 02002, Украйна

Тел./Факс: +38(0)44-517-44-31, +38(0)44-516-47-26

Длъжностните лица, имащи право да подписват заявленията, са:

Вакуленко Володимир Михайлович — заместник-президент на АААС

„5. Украинското държавно предприятие „Укринтеравтосервис” (Українське державне підприємство по обслуговуванню іноземних та вітчизняних автотранспортних засобів „Укринтеравтосервіс“)

Пощенският адрес на украинското държавно предприятие „Укринтеравтосервис“ е:

проспект Науки, 57

Киев, 03083, Украйна

Длъжностните лица, имащи право да подписват заявленията, са:

Доброход Сергій Олександрович – Генерален директор на украинското държавно предприятие „Укринтеравтосервис“ (тел: +38 (0)44 524-09-99; мобилен телефон: +38 (0)50 463-89-32);

Кубальська Світлана Сергіївна – зам.-генерален директор на украинското държавно предприятие „Укринтеравтосервис“ (тел: +38 (0)44 524-09-99; мобилен телефон: +38 (0)50 550-82-62);

Като взема предвид съществуващите понастоящем проблеми, свързани с тази категория кандидати за виза, Съвместният комитет ще следи отблизо прилагането на тази разпоредба.

„г) за членовете на влаков и локомотивен персонал и персонал на хладилни вагони на международни влакове, пътуващи до териториите на държавите-членки:

– писмено искане от компетентното железопътно дружество на Украйна, посочващо целта, продължителността и честотата на пътуванията;“

Компетентният орган в областта на железопътния транспорт на Украйна е държавната администрация на железопътния транспорт на Украйна („Укрзалізниця“/„Укрзализниця“).

Пощенският адрес на Укрзализниця е:

ул. Тверская, 5—7

Киев, 03680, Украйна

Съгласно разпределението на отговорностите между членовете на ръководството на „Укрзализниця“, длъжностните лица, отговорни за предоставяне на информацията относно целта, продължителността и честотата на пътуванията на членовете на влаковия и локомотивния персонал и персонала на хладилни вагони на международни влакове, пътуващи до териториите на държавите — членки на ЕС, са:

Болоболін Сергій Петрович – първи генерален директор на „Укрзализниця“ (тел: +38 (0)44 465 00 10);

Сергієнко Микола Іванович – първи зам.-генерален директор на „Укрзализниця“ (тел.: +38 (0)44 465 00 01);

Жураківський Віталій Олександрович – първи зам.-генерален директор на „Укрзализниця“ (тел.: +38 (0)44 465 00 41);

Сліпченко Олексій Леонтійович – зам.-генерален директор на „Укрзализниця“ (тел.: +38 (0)44 465 00 14);

Науменко Петро Петрович – зам.-генерален директор на „Укрзализниця“ (тел.: +38 (0)44 465 00 12);

Чекалов Павло Леонтійович — зам.-генерален директор на „Укрзализниця“ (тел.: +38 (0)44 465 00 13);

Метвеев Игор – ръководител на Отдел „Международни отношения“ на „Укрзализниця“ (тел.: +38 (0)44 465 04 25).

„д) за журналисти и техническия екип, който ги придружава служебно:

– удостоверение или друг документ, издаден от професионална организация или от работодателя на кандидата, доказващ, че въпросното лице е квалифициран журналист, и в който се посочва, че целта на пътуването е осъществяване на журналистическа дейност или доказващ, че лицето е член на техническия екип, придружаващ служебно журналиста;“

Тази категория не обхваща журналистите на свободна практика.

Трябва да се представят удостоверението или документът, доказващ, че кандидатът е квалифициран журналист, и оригиналният документ, издаден от неговия/нейния работодател, в който се посочва, че целта на пътуването е осъществяване на журналистическа дейност или доказващ, че лицето е член на техническия екип, придружаващ служебно журналиста.

Компетентната украинска професионална организация, удостоверяваща, че въпросното лице е квалифициран журналист, е:

„1. Национален съюз на журналистите на Украйна (НСЖУ) („Національна спілка журналістів України“, НСЖУ).

НСЖУ издава на квалифицираните медийни служители национални професионални журналистически карти и международни прес-карти от стандартния модел, определен от Международната федерация на журналистите.

Пощенският адрес на НСЖУ е:

ул. Хрещатик, 27-А.

Киев, 01001, Украйна

Упълномощеното лице от НСЖУ е:

Наливайко Олег Ігорович – ръководител на НСЖУ

Тел./факс: +38(0)44-234-20-96; +38(0)44-234-49-60; +38(0)44-234-52-09

Ел. поща: spilka@nsju.org; admin@nsju.org.

„2. Съюз на независимите медии на Украйна (СНМУ) (Незалежна медіа-профспілка України).

Пощенският адрес е:

Офис 25,

ул. Хрещатик, 27 – А

Киев, 01001, Украйна

Упълномощените лица са:

Луканов Юрій Вадимович – ръководител на СНМУ

Оксана Винничук – изпълнителен секретар на СНМУ

Тел.: + 38 (0)50 356 57 58

Ел. поща: secretar@profspilka.org.ua

„е) за лица, участващи в научни, културни и артистични дейности, включително университетски програми и други програми за обмен:

– писмено искане от организацията домакин за участие в тези дейности;“

ж) за ученици, студенти, лица, включени в програми за следдипломно обучение, и придружаващи ги преподаватели, които предприемат пътувания с цел обучение или

общообразователна подготовка, включително в рамките на програми за обмен, както и други училищни дейности:

– писмено искане или удостоверение за записване от приемащия университет, колеж или училище, или студентска карта или удостоверение за курсовете, които лицето ще посещава;“

Студентската карта може да бъде приета като доказателство във връзка с целта на пътуването само когато е издадена от приемащия университет, колеж или училище, където ще бъдат провеждани учебните занятия или образователната подготовка.

„3) за участници в международни спортни мероприятия и лицата, които ги придружават служебно:

– писмено искане от организацията домакин: компетентни органи, национални спортни федерации и национални олимпийски комитети на държавите членки;“

Списъкът с придружаващите лица при международни спортни мероприятия е ограничен до лицата, придружаващи спортиста служебно: треньори, масажисти, мениджъри, медицински персонал и ръководители на спортни клубове. Поддръжниците на спортни отбори не се считат за придружаващи лица.

„и) за участници в официални програми за обмен, организирани от побратимени градове и други общински организации:

— писмено искане от административния ръководител/кмет на тези градове или други общински организации;“

Административният ръководител/кметът на града или на друго общинско подразделение, компетентен да отправи писменото искане, е административният ръководител/кметът на града или общината домакин, където ще се проведе дейността на побратимените градове/общини. Тази категория обхваща само официално побратимените градове/общини.

„й) за близки роднини – съпруг(а), деца (включително осиновени), родители (включително настойници), баби и дядовци и внуци – посещаващи граждани на Украйна, които пребивават законно на територията на държавите членки, или граждани на Европейския съюз, пребиваващи на територията на държавата членка, на която са граждани:

– писмено искане от лицето домакин;“

Този параграф урежда положението на украински близки роднини, пътуващи до държавите членки с цел посещение на украински граждани, законно пребиваващи в държавите членки, или на граждани на Европейския съюз, пребиваващи на територията на държавата членка, на която са граждани.

Автентичността на подписа на лицето, което отправя поканата, трябва да бъде доказана от компетентния орган в съответствие с националното законодателство на държавата на пребиваване.

Необходимо е също така да се докажат законното пребиваване на лицето, което отправя поканата, и семейната връзка — например чрез прилагане към писменото искане, отправено от лицето домакин, на копия от документи, обясняващи неговия/нейния

статут, като фотокопие на разрешението за пребиваване, и потвърждаващи семейните връзки.

Тази разпоредба се прилага и за роднините на служители, работещи в дипломатически мисии и консулски служби, които пътуват, за да посетят роднини за период до 90 дни на територията на държавите членки, без обаче да е необходимо доказване на законно пребиваване и на семейни връзки.

Съгласно Декларацията на Европейския съюз относно облекченията за членове на семействата, приложена към Споразумението „[с] цел да улесни мобилността на по-голям брой лица, които имат семейни връзки (особено сестри и братя и техните деца) с граждани на Украйна, законно пребиваващи на територията на държавите членки, или с граждани на Европейския съюз, които пребивават на територията на държава членка, на която са граждани, Европейският съюз приканва консулските служби на държавите членки да се възползват в пълна степен от съществуващите възможности по Визовия кодекс за улесняване на издаването на визи на тази категория лица, включително по-специално, опростяването на документните доказателства, изисквани от кандидатите, освобождаването от такси за обработка, и когато е целесъобразно, издаването на визите за многократно влизане.“

„к) за близки роднини на посещение с цел присъствие на погребални церемонии:

– официален документ, потвърждаващ факта на смъртта, както и потвърждение на семейната или друга родствена връзка между кандидата и покойника;“

В Споразумението не се уточнява органите на коя държава следва да издадат горепосочения официален документ: държавата, в която се извършва погребалната церемония, или държавата, където живее лицето, което иска да присъства на погребалната церемония. Следва да се приеме, че такъв официален документ може да се издава от компетентните органи и на двете държави.

Трябва да се представи горепосочения официален документ, потвърждаващ факта на смъртта, както и семейната или друга родствена връзка между кандидата за виза и покойника — напр. акт за раждане и/или удостоверение за брак.

„л) за посещение на военни и граждански гробища:

– официален документ, потвърждаващ съществуването и опазването на гроба, както и семейната или друга родствена връзка между кандидата за виза и покойника;“

В Споразумението не се уточнява дали горепосоченият официален документ следва да бъде издаден от органите на: държавата, в която се намира гроба, или тези на държавата, в която пребивава лицето, което иска да посети гроба. Следва да се приеме, че такъв официален документ може да се издава от компетентните органи и на двете държави.

Трябва да се представи горепосочения официален документ, потвърждаващ съществуването и опазването на гроба, както и семейната или друга родствена връзка между кандидата за виза и покойника.

Съгласно декларацията, приложена към Споразумението, като правило визите за краткосрочно пребиваване на лица, които посещават военни и граждански гробища се издават със срок на валидност до 14 дни.

„м) за посещаващи по медицински причини и необходимите придружаващи лица:

— официален документ от здравното заведение, потвърждаващ необходимостта от медицинско обслужване в това заведение, необходимостта от придружител и доказателство за наличието на достатъчни финансови средства за заплащане на лечението;“

Трябва да се представи документът от здравното заведение, потвърждаващ необходимостта от медицинско обслужване в това заведение, и доказателство за достатъчни финансови средства за заплащане на лечението, както и потвърждение, че е необходимо болното лице да бъде придружено.

„н) за представители на организации на гражданското общество, предприемащи пътувания във връзка с образователни курсове, семинари, конференции, включително в рамките на програми за обмен:

— писмено искане, издадено от организацията домакин, потвърждение, че лицето представлява организация на гражданското общество, и удостоверение за учредяване на такава организация от съответния регистър, издадено от държавен орган в съответствие с националното законодателство;“

Документът, доказващ регистрацията на организация на гражданското общество в Украйна, е писмо, издадено от Държавната регистрационна служба на Украйна, съдържащо данни от регистъра на публичните сдружения.

„о) за упражняващи свободни професии, участващи в международни изложби, конференции, симпозиуми, семинари или други подобни събития, провеждани на територията на държавите членки:

— писмено искане от организацията домакин, потвърждаващо, че въпросното лице участва в събитието;

п) за представители на религиозни общности:

— писмено искане от религиозна общност, регистрирана в Украйна, посочващо целта, продължителността и честотата на пътуванията;“

Документът, доказващ регистрацията на религиозна общност в Украйна, е извлечение от Единния държавен регистър на юридическите лица и самостоятелните предприемачи, съдържащо информация, че организационната и правната форма на даден правен субект е религиозна общност.

„р) за участници в официални програми на Европейския съюз за трансгранично сътрудничество, като например по Европейския инструмент за съседство и партньорство (ЕИСП):

— писмено искане от организацията домакин.“

Важно: Със Споразумението не се въвеждат нови правила за отговорност на физическите или юридическите лица, отправящи писмените искания. В случай на неправомерно изготвяне на такива искания се прилага съответното законодателство на ЕС/национално законодателство.

2.2.2. Издаване на визи за многократно влизане.

В случаите, в които кандидатът за виза трябва да пътува често или редовно до територията на държавите членки, се издават визи за краткосрочно пребиваване за няколко посещения, при условие че общата продължителност на тези посещения не надвишава 90 дни в рамките на период от 180 дни.

Член 5 от Споразумението гласи:

„1. Дипломатическите представителства и консулските служби на държавите членки издават визи за многократно влизане със срок на валидност до пет години на следните категории лица:

- а) членове на национални и регионални правителства и парламенти, конституционни и върховни съдилища, национални и регионални прокурори и техните заместници, ако те не са освободени от изискването за виза с настоящото споразумение, при изпълнение на служебните им задължения;
- б) постоянни членове на официални делегации, които участват редовно в срещи, консултации, преговори или програми за обмен, както и в мероприятия, провеждани на територията на държавите членки от неправителствени организации, по официална покана, отправена до Украйна;
- в) съпрузи и деца (включително осиновени), които са на възраст под 21 години или са на издръжка, и родители (включително настойници), посещаващи граждани на Украйна, законно пребиваващи на територията на държавите членки, или граждани на Европейския съюз, пребиваващи на територията на държавата членка, на която са граждани;
- г) бизнесмени и представители на бизнес организации, които пътуват редовно до държавите членки;
- д) журналисти и техническият екип, който ги придружава служебно.

Чрез дерогация от първа алинея, когато необходимостта или намерението да се пътува често или редовно са явно ограничени до по-кратък период, срокът на валидност на визите за многократно влизане е ограничен до този период, и по-специално когато:

— за лицата, изброени в буква а), срокът на мандата,

— за лицата, изброени в буква б), срокът на валидност на статуса им на постоянен член на официална делегация,

— за лицата, изброени в буква в), срокът на валидност на разрешението за законно пребиваване на гражданите на Украйна, законно пребиваващи в Европейския съюз,

— за лицата, изброени в буква г), срокът на валидност на статуса им на представител на бизнес организация или срока на трудовия договор,

— за лицата, изброени в буква д), срокът на трудовия договор

е по-кратък от пет години.“

На посочените категории лица, като се имат предвид техният професионален статус или семейни връзки с граждани на Украйна, които пребивават законно на територията на държавите членки, или граждани на Европейския съюз, пребиваващи на територията на държавата членка, на която те са граждани, е оправдано да се издава, като правило, виза за многократно влизане със срок на валидност пет години. В предходното споразумение с изрази „със срок на валидност до пет години“ на консулствата се предоставяше свобода на преценка при вземането на решение относно срока на валидност на визата, като се определяше само максималният срок на валидност. По силата на измененото споразумение с новата формулировка „със срок на валидност от пет години“ не се предвижда такава свобода на преценка, като се постановява, че ако кандидатът отговаря на всички изисквания по член 5, параграф 1, срокът на валидност на визата за многократно влизане е 5 години.

За лицата, попадащи в обхвата на член 5, параграф 1, буква а), следва да се представи потвърждение за професионалния им статус и продължителността на техния мандат.

Тази разпоредба не се прилага по отношение на лица, попадащи в обхвата на член 5, параграф 1, буква а), ако те са освободени от изискването за виза съгласно споразумението, т.е. ако притежават дипломатически или служебни паспорти с биометрични данни.

За лицата, попадащи в обхвата на член 5, параграф 1, буква б), трябва да бъде представено доказателство за постоянния им статут като членове на делегация и за необходимостта редовно да участват в срещи, консултации, преговори или програми за обмен.

За лицата, попадащи в обхвата на член 5, параграф 1, буква в), трябва да бъде представено доказателство за законното пребиваване на лицето, което отправя поканата (вж. по-горе II. 2.2.1).

За лицата, попадащи в обхвата на член 5, параграф 1, букви г) и д), трябва да се представи доказателство за професионалния им статус и продължителността на техните дейности.

„2. Дипломатическите представителства и консулските служби на държавите членки издават визи за многократно влизане със срок на валидност една година на следните категории лица, при условие че през предходната година те са получили поне една виза и са я използвали в съответствие със законите за влизане и престой на посетенията държава:

- а) шофьори, извършващи международен превоз на товари и услуги за превоз на пътници до териториите на държавите членки с превозни средства, регистрирани в Украйна;
- б) членове на влаков и локомотивен персонал и на персонал на хладилни вагони на международни влакове, пътуващи до териториите на държавите членки;
- в) лица, участващи в научни, културни и артистични дейности, включително университетски и други програми за обмен, които пътуват редовно до държавите членки;
- г) участници в международни спортни мероприятия и лица, които ги придружават служебно;
- д) участници в официални програми за обмен, организирани от побратимени градове и други общински организации;
- е) представители на организации на гражданското общество, пътуващи редовно до държави членки във връзка с образователни курсове, семинари, конференции, включително в рамките на програми за обмен;
- ж) участници в официални програми на Европейския съюз за трансгранично сътрудничество, като например по Европейския инструмент за съседство и партньорство (ЕИСП);
- з) ученици, студенти и лица, включени в програми за следдипломно обучение, които редовно пътуват за целите на проучване или образователен курс, включително в рамките на програми за обмен;
- и) представители на религиозни общности;
- й) упражняващи свободни професии, участващи в международни изложения, конференции, симпозиуми, семинари и други подобни събития, провеждани на територията на държавите членки;
- к) лица, които се нуждаят от редовни посещения по медицински причини, и необходимите придружаващи лица.

Чрез дерогация от първа алинея, когато необходимостта или намерението да се пътува често или редовно са явно ограничени до по-кратък период, срокът на валидност на визата за многократно влизане ще бъде ограничен до този период.“

В предходното споразумение с изрази „срок на валидност до една година“ на консулствата се предоставяше свобода на преценка при вземането на решение относно срока на валидност на визата, като се определяше само максималният срок на валидност. По силата на измененото споразумение с новата формулировка „срок на валидност от една години“ не се предвижда такава свобода на преценка, като се постановява, че ако кандидатът отговаря на всички изисквания по член 5, параграф 2, срокът на валидност на визата за многократно влизане е една години. Визи за многократно влизане със срок на валидност за една година се издават за горепосочените категории лица, ако през предходната година (12 месеца) кандидатът за виза е получил поне една шенгенска виза и я е използвал, спазвайки законодателството за влизане и престой на държавата/държавите, която/които е посетил (напр. лицето не е пресрочило позволения престой), и ако са налице причини за искане на виза за многократно влизане. Шенгенската виза, получена през предходната година, може да бъде виза, издадена от друга шенгенска държава, различна от тази, в която кандидатът е подал заявлението за новата виза. В случаите, когато не е оправдано да се издава виза, валидна за една година (например, ако продължителността на програмата за обмен е по-малко от една година или лицето не се налага да пътува често или редовно през цялата година), валидността на визата ще бъде по-малко от една година, при условие че другите изисквания за издаване на виза са изпълнени.

„3. Дипломатическите представителства и консулските служби на държавите членки издават визи за многократно влизане със срок на валидност от най-малко две години и най-много пет години на категориите лица, посочени в параграф 2 от настоящия член, при условие че през предходните две години те са използвали едногодишната виза за многократно влизане в съответствие със законодателството за влизане и престой на посетената държава, освен ако необходимостта или намерението да се пътува често или редовно са явно ограничени до по-кратък период, като в този случай срокът на валидност на визата за многократно влизане е ограничен до този период.

4. Общият срок на престой за лицата, посочени в параграфи 1 — 3 от настоящия член, не следва да надвишава 90 дни в рамките на период от 180 дни на територията на държавите-членки.“

Визи за многократно влизане със срок на валидност от 2 до 5 години се издават на категориите лица, посочени в член 5, параграф 2, при условие, че през предходните две години лицето е използвало едногодишната шенгенска виза за многократно влизане, спазвайки законодателството за влизане и престой на територията(ите) на посетената(ите) държава(и), както и че необходимостта да се пътува често или редовно не е явно ограничена до по-кратък период. Трябва да се отбележи, че виза с валидност от 2 до 5 години се издава единствено ако през предходните две години на кандидата за виза са били издадени 2 визи, валидни за една година, а не с по-малка продължителност, и ако той/тя е използвал(а) тези визи в съответствие със законите за влизане и престой на територията(ите) на посетената(ите) държава(и). Дипломатическите мисии и консулските служби определят срока на валидност на тези визи — т.е. от 2 до 5 години — въз основа на преценката на всяко заявление за виза.

Що се отнася до определянето на критериите по член 5, параграф 2: „при условие, че ... съществуват основания за искане на виза за многократно влизане“ и член 5, параграф 3: „при условие, че...основанията за искане на виза за многократно влизане все още са валидни“, се прилагат критериите, посочени в член 24, параграф 2, буква а) от Визовия кодекс за издаване на този вид визи, т.е. че лицето трябва да пътува често до една или няколко държави членки, напр. за делови цели.

Издаването на виза за многократно влизане не е задължително, ако кандидатът не е използвал предишна виза. Независимо от това, такава виза може да бъде издадена, ако неизползването на предишната виза се дължи на обстоятелства, които не зависят от волята на кандидата — например дълго отсъствие от работата му като шофьор на камион поради болест.

Относно документите за доказване на целта на пътуването за целите на издаването на визи за многократно влизане за категориите, посочени в член 5, вж. точка II. 2.2.1.

2.2.3. Притежатели на дипломатически и служебни паспорти.

В член 10 от Споразумението се посочва, че:

„1. Гражданите на Украйна, които притежават валидни дипломатически паспорти, могат да влизат, излизат и да преминават транзитно през териториите на държавите-членки, без да имат визи.

„2. Гражданите на Украйна, които притежават валидни биометрични служебни паспорти, могат да влизат, излизат и да преминават транзитно през териториите на държавите членки, без да имат визи.

„3. Лицата, посочени в параграфи 1 и 2 от настоящия член, могат да остават на териториите на държавите-членки за срок, не по-дълъг от 90 дни в рамките на период от 180 дни.“

Действащите двустранни споразумения или договорености, предвиждащи освобождаване от изискването за виза за притежателите на небиометрични служебни паспорти, продължават да се прилагат, освен ако бъдат денонсирани или прилагането им бъде спряно (вж. по-горе точка 1.6).

Командиrowането на дипломати в държавите членки не се регулира от Споразумението. В тези случаи се прилага обичайната процедура по акредитация.

III. СТАТИСТИКА

С цел да се даде възможност на Съвместния комитет, създаден със Споразумението, да осъществява ефективен мониторинг на прилагането на Споразумението, дипломатическите мисии и консулските служби на държавите членки трябва да представят статистически данни на Комисията на всеки шест месеца, по-специално — и доколкото е възможно — и с посочване по месеци, относно:

— видовете визи, издадени на различните категории лица, обхванати от Споразумението;

— броя на отказите за издаване на виза за различните категории, обхванати от Споразумението;

- процента на кандидатите, поканени на лично интервю, по категории лица;
- петгодишните визи за многократно влизане, издадени на украински граждани (по държави);
- процента на визите, издадени безплатно за различните категории, обхванати от Споразумението.